

U Vašem listu od 11. veljače o.g. objavili ste tekst Vašeg novinara E. Velana pod naslovom: «Fojbe dokaz slavenskog etnocidnog nagona». Molimo Vas da temeljem Zakona o javnom informiranju objavite naš odgovor na zbivanja ovih dana u našem susjedstvu. Zahvalni smo novinaru Velanu na pruženim objektivnim informacijama u tekstu i posebno u kolumni.

U obavezi smo prema našim velikim žrtvama fašizma i brutalnim genocidnim torturama koje je proživio istarski čovjek da odbijemo poniženja kojim nas je fašizam «častio» dolaskom na vlast i okupacijom Istre, a danas nastavljaju njegovi istomišljenici na drukčiji perfidan i recikliran način s istim ciljem.

Iako je o predmetnim zbivanjima dosta poznato i u našem povijesnom pamćenju rečeno i napisano, vjerovali smo da će i fašistička iredenta prestati širiti mržnju poslije 70 godina ratnih tragedija, a temeljem usvojenih civilizacijskih standarda EU, uporno zamjenom teza inficiraju i dezinformiraju neupućenu javnost što se razabire iz samog naslova i sadržaja objavljenog teksta. Neutemeljeno nastoje revidirati povijesnu zbilju u pokušaju izjednačavanja žrtve i agresora s ciljem rehabilitacije nacifašističke odgovornosti za stravična zbivanja i stradanja 56.000,000 žrtava u Drugom svjetskom ratu, koje su na njihovoj duši.

Zločin je zločin, to je nedvojbeno. Svaki je rat velika tragedija za sve koji u njemu učestvuju, a povijest je dokazala da nema bezgrešnih ratova, u njima stradavaju i nevini ljudi. Žrtve su žrtve, ali nisu sve žrtve iste, niti su sve žrtve nevine.

Odmah nakon dolaska na vlast i okupacije Istre fašizam je htio zatrti svaki trag da na ovim prostorima žive Hrvati i Slovenci.

Nije čudno što su se fašisti u Istri odnosili arogantno, nasilnički i nehumano prema neistomišljenicima, ako je njihov vođa Benito Mussolini, ne slučajno upravo ovdje u Puli u govoru punom emocija 20. rujna 1920. između ostalog rekao: «Za ostvarenjem našeg mediteranskog sna potrebno je da Jadran koji je naš zaljev bude u našim rukama...» i nastavlja .. «Naspram inferijornijoj i barbarskoj rasi kakva je Slavenska ne treba pružiti slatkiše već batine...» i dalje je Mussolini rekao: «Da se isplati žrtvovati 50.000 Talijana kako bi se počistilo 500.000 slavenskih barbara.»

Kad je fašizam 6. studenog 1926. donio zakon o zaštiti države, kojim je uvedena smrtna kazna, stvoren je zakonski instrument represije i nasilja. Specijalni sud nije donosio presude samo Hrvatima i Slovencima već i talijanskim antifašistima.

Fašistički ministar javnih radova Giuseppe Cobolli Gigli koji si je namijenio pobjednički naziv Giulio Italico, piše 1927.: «Istarska muza nazvala je fojbom mjesto koje je dostojno za pokop onoga tko u pokrajini Istri ugrozi nacionalne, odnosno talijanske karakteristike Istre.» Uputio je prijatnju fojbama Hrvatima koji su insistirali govoriti vlastitim materinim jezikom i ovdje im je namijenio posljednji počinak, a mnogima se to i desilo. Ministar je opjevao i svoju prijeteću pjesmu na dijalektu: «A Pola xe l'Arena /la foiba xe a Pisin/che buta zo in quel fondo/chi ga un zerto morbin/E chi con zerte storie/fra i pie ne veqnara/ diseghe ciaro e tondo/ feve piu in la, piu in la.»

Što znači da su fojbe dokaz talijanskog fašističkog etnocidnog nagona, a ne slavenskog kao što se sugerira u Vašem naslovu, praktički je to fašistički izum (breveto fascista). Uostalom talijanski fašisti prvi su prakticirali fojbe još 30-tih godina kod Vodnjana (Sv. Foška) i drugdje. Ne možemo zaboraviti, može se oprostiti, stravične užase fašističke diktature u Istri: svekoliku nacionalnu, socijalnu i političku obespravljenost, zabranom govora materinim jezikom, manganelsko batinjanje, ricinusova ulja, ubojstva, internacije u specijalne bataljone, inkante, konfiskacije imovine, robijaške kazamate, paljevine, presude za običan politički delikt. Na tisuće Istrana internirano je na Liparske otoke, od kuda mnogi se nisu vratili svojim

domovima. Specijalni sud osudio je 692 Istrana na 7.193 godine robije, a 24-cu smrtnom presudom.

115.000 Hrvata iz Istre prinudno je dekretom stvoreno Talijanima.

Pred takvim terorom više od 70.000 Hrvata i Slovenaca iz Istre iselilo se u Jugoslaviju, a 30.000 emigriralo većim dijelom u prekomorske zemlje.

I kad bi se zanemarile sve torture koje je naš istarski čovjek proživio, prelom se desio u zastrašujućoj Romelovoj ofenzivi kad su nacisti predvođeni Mussolinijevim škvadrištima samo za 10 dana početkom listopada 1943. poubijali 2.500 uglavnom nedužnih žitelja Istre, djece, žena, staraca, najbrutalnijim životinjskim nagonima (spaljivali žive, ubijali djecu pred roditeljima i drugim neshvatljivim postupcima), spalili nekoliko tisuća domova i gospodarskih objekata, odveli u koncentracione logore 6.500 Istrana od kojih se većina nije vratila svojim kućama. Bio je to najkrvaviji i najtragičniji događaj u ukupnom povijesnom pamćenju Istre. Odgovorno tvrdimo, da nije bilo ove genocidne brutalnosti, fojbi u Istri ne bi bilo. Narod je bio više nego ogorčen i tražio da se kazne počinitelji. Opravdanje bio narodni revolt. Nama je poznato, posjedujemo imena i prezimena da su u fojbe završili u Istri fašistički zločinci njih 286. Postupak nije bio primjeren, ali je bio opravdan odgovor na zločinačko nasilje.

Smeta nas nerazuman i jednostran pristup velikih manipulatora ratnim događajima i žrtvama rata, mistifikacijama i licitiranjem o broju žrtava i njihove nevinosti. Tražimo da nam se pruži imenom i prezimenom nevino stradalih žrtava. Ako takvih ima spremni smo se pokloniti svakoj takvoj žrtvi i izvinuti rodbini.

Neofašisti i njihovi zvanični državni sponzori emocionalno traže da se ne smiju zaboraviti žrtve fojbi, a za naše žrtve nemaju ni trunke samilosti. Ni malo ih ne zanimaju zločini koje su počinili talijanski fašisti. Posjedujemo imena 808 registriranih po UN talijanskih ratnih zločinaca koji su izbjegli odgovornost, nisu procesuirani, a mnogi od njih direktni su počinitelji masakriranja i krvavih izjvljavanja na žiteljima mještana: Čićarije, Brgudca, Lipe, Barbića, Kresina, Grdosela, Šajina, Bokordića, Gajane, Cerovlja, Kanfanara, Zrenja, Pazina, Velog Mluna, Semića, Zabrežana, Kašćerge, Zgrablića, Zarečja, Muna, Jadreški i drugih da ne navodimo. Današnje mlade generacije gotovo ništa o tome ne znaju, kakav je to svijet pravednosti, a posebno postoji embargo da ne bi to doznala talijanska javnost o ovim stravičnim užasima nacifašista, što više i ove godine talijanska javnost putem TV ekrana «počašćena» je «fašističkom istinom» o zbivanjima u Drugom svjetskom ratu tendencioznim i zlonamjernim, revizionističkim filmom: «Il cuore nel pozzo» (Srce u bunaru). I nije slučajno 10. veljače izabran u Italiji za dan sjećanja na egzodus i fojbe datum kojim je Pariška mirovna konferencija definitivno odlučila o razgraničenju između Italije i Jugoslavije.

Nije nam jasno zbog čega Vlada RH dozvoljava da se na ovakav bezuman način vrijeđaju istarski Hrvati, odnosno cijeli hrvatski narod, krivotvori povijest i jasno izražavaju neutemeljene pretenzije? Koji motivi vode aktualnu izvršnu vlast RH da na sve to šuti?

Treba prestati manipulacijama širenjem mržnje kojima se potiču i hrane šovinističke strasti s obje strane granica i na platformi antifašističke tradicije treba graditi zajedničku budućnost.

Za predsjedništvo SABA Istarske županije Tomislav Ravnić